

закладенні великими підприємствами у договори з малими не вигідних умов (триваліші терміни погашення заборгованості).

У розвинутих країнах адаптація бізнесу до макрофінансових дисбалансів передбачає реструктуризацію боргів (заміщення банківського кредиту комерційним) і збереження в цілому консервативної моделі фінансування на агрегованому рівні (НФК). В Україні адаптація бізнесу до вказаних дисбалансів передбачає перехід до *ризикованішої моделі фінансування бізнесу* (вдвічі нижчі порівняно із ЄС частки власного капіталу і банківських кредитів у фінансуванні) та зростання левериджу на агрегованому рівні (НФК), спричинене *аномальним зростанням нефінансових боргів малого бізнесу*.

Список використаних джерел:

1. Даниленко А.І., Зимовець В.В., Шелудько Н.М. Декапіталізація фінансового сектора економіки України: причини і наслідки. Економіка і прогнозування. 2015. № 4. С. 7-28.

2. Corporate Finance and Economic Activity in the Euro Area, Structural Issues // ECB Occasional Paper Series. 2013. № 151. URL:<https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpops/ecbocp151.pdf>.

3. Зимовець В.В., Шелудько Н.М. Боргове навантаження та інвестиційна дисфункція в реальному секторі економіки // Економіка промисловості. - 2017. № 9. -С.82–94

УДК 336.76

Зозуля Д.С.,

аспірант кафедри фінансів

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Державний борговий менеджмент як складова фінансової політики

України на сучасному етапі

Одним із визначальних питань подальшого економічного розвитку України беззаперечно є зниження залежності нашої держави від зовнішнього

боргового фінансування. Як показує набутий досвід, надмірна «політизація» процесів, пов'язаних з управлінням державним боргом навряд чи сприяє оптимальним рішенням у цій сфері. Навіть ті політичні сили, що, перебуваючи в опозиції, гостро критикують співробітництво України з міжнародними фінансовими організаціями, здобувши владу миттєво переорієнтовуються. Як результат, боргова стратегія України на сучасному етапі є фрагментарною, часто визначається політичною кон'юнктурою, а кожен з численних українських урядів стверджує, що усі проблеми з державним боргом – виключна «заслуга» його попередників.

Разом з тим, сучасний стан державного боргу не залишає місця для політичних ігор та спекуляцій. Для характеристики процесів, що відбуваються у цій площині наведемо наступні дані [1]:

- прогнози платежі з погашення та обслуговування державного боргу у 2018 році становлять 335,5 млрд. грн., у 2019 році ця цифра сягає рівня у 356,9 млрд. грн.;
- станом на початок осені 2018 року державний та гарантований державою борг складає астрономічне як для України значення – 74,8 млрд. дол. США. При цьому, значна частина цих боргів номінована у іноземній валюті, що створює додатковий тиск на курсову політику в Україні;
- здатність обслуговувати настільки високий рівень боргового навантаження в умовах існуючого рівня розвитку економіки викликає відверті та обґрунтовані сумніви. Скоріше мова повинна йти не стільки про використання різноманітних методів стратегічного управління державних боргом, як про досягнення ключового завдання – залучення нових ресурсів на глобальному фінансовому ринку на привабливих умовах для погашення «старих» боргів.

В таких умовах об'єктивно виникає питання про підвищення ефективності управління державним боргом. Сучасні вчені досить детально підходять до визначення характеристики цієї дефініції.

Зокрема, проф. О. Романенко зазначає, що управління державним боргом це «...комплекс заходів, що здійснює держава в особі її уповноважених органів з визначення умов залучення коштів, їх розміщення і погашення та забезпечення платоспроможності держави» [2].

В свою чергу, інші науковці загалом акцентують на стратегічному характері управлінських рішень у цій сфері, стверджуючи що це «...процес розроблення і виконання стратегії управління державними борговими зобов'язаннями, що дає змогу залучити необхідну суму фінансів, виконати цільові установки Уряду щодо рівня ризику і витрат, а також виконати будь-які інші завдання у сфері управління державним боргом» [3].

Загалом більшість вчених сходяться на тому, що державний борговий менеджмент є надзвичайно складним процесом, який вимагає від управлінців використання широкого спектру інструментів. Очевидно, що на результати управління державним боргом суттєво впливають і зовнішні чинники, зокрема, глобального рівня.

Які завдання стоять перед Україною на сучасному етапі в контексті розвитку прагматичних підходів в управлінні державним боргом? На наш погляд, насамперед слід акцентувати на наступному:

1. Стійка макрофінансова стабілізація на основі проведення швидких структурних реформ, в тому числі – у фінансовій сфері. Макрофінансова нестабільність вкотре підірве довіру з боку інвесторів до нашої держави як позичальника і підвищить залежність публічних фінансів від поточної кон'юнктури світового боргового ринку.

2. Інструментарний та інституційний розвиток моделі управління державним боргом в Україні.

3. Створення дієвої системи управління ризиками в державному борговому менеджменті.

4. Синхронізація управління державним боргом з іншими складовими фінансової політики держави.

5. Структурні якісні зміни державного боргу України як ключовий елемент зниження боргового навантаження на публічні фінанси.

Список використаних джерел:

1. Борг [Електронний ресурс]. – Міністерство фінансів України. Офіційний сайт. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua [Назва з екрана].
2. Романенко О. Р. Фінанси: підручник / О. Р. Романенко. – 4-те вид. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 312 с.
3. Чувахина Л. Г. Цели и методы управления государственным долгом в условиях финансовой нестабильности / Л. Г. Чувахина, В. В. Коновалов // Вопросы современной науки и практики. – 2012. – №3(41). – С. 245–249

УДК 658.14

Конєва Т.А.

к.е.н., доцент кафедри фінансів і кредиту

Чорноморського національного університету імені Петра Могили

Переваги та недоліки політик фінансування діяльності підприємства

Наукова література відокремлює сталі характеристики консервативної, помірної та агресивної політик фінансування діяльності підприємства. Але детальні дослідження звітності суб'єктів господарювання, що реалізують той чи інший вид фінансування, дозволяють розширити перелік їхніх переваг та недоліків.

Вважається, що консервативна політика фінансування сприяє фінансовій незалежності та стабільності підприємства, супроводжується високим рівнем ліквідності, запасом робочого капіталу. Значна частка оборотних активів у майні забезпечує своєчасне задоволення потреб споживачів, але, з іншого боку, зменшує коефіцієнт їхньої оборотності, спричинює додаткові витрати на утримання. Залучення переважно довгострокових, а тому коштовних, фінансових ресурсів негативним чином позначається на рентабельності підприємства та ефективності використання власного капіталу.